

Školné. Najlacnejšie bude právo

Vysoké školy už vedia, koľko peňazí budú môcť o rok vyberať od externistov. Rezort školstva zverejnil limity, ktoré budú školy musieť dodržiavať. S hornou hranicou 155-tisíc korún sa najdrahšími študijnými odbormi magisterského a inžinierskeho štúdia stanú všeobecné veterinárne lekárstvo, kynológia a hygiena potravín.

Rezort pri výpočte nevychádzal zo záujmu o študijné odbory, ale z ekonomickej náročnosti. Medzi najlacnejšie študijné odbory sa tak dostalo aj právo, kde rok štúdia nemôže byť drahší ako 29-tisíc korún. "Limity pre jednotlivé študijné programy - to sú horné hranice, cez ktoré sa školy nemôžu dostať," zdôraznil minister školstva Ján Mikoš (SNS).

Trh verzus náklady

Všetko je podľa neho pripravené tak, aby školy do konca októbra mohli zverejniť, ktoré študijné programy budú financované štátom a ktoré budú spoplatnené. Najvyššia bude od budúceho roka hranica pre doktorandské štúdium. Horný limit pre zväčša medicínske odbory je až 178-tisíc korún. "Cena na trhu vzniká vždy na základe záujmu. Práve ten mal byť dôležitejším kritériom ako ekonomická náročnosť," tvrdí Renáta Králiková z Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť. Ako dodala, o tie najdrahšie odbory majú študenti často najmenší záujem. "V Amerike sú najdrahšie programy MBA, ktoré v princípe nevyžadujú nič iné len tabuľu a kriedu." Podľa rektora Univerzity Komenského v Bratislave Františka Gahéry je návrh ministerstva ako prvý krok v poriadku. "Ak sa zmení metodika, očakávam, že sa zmení aj výpočet maximálnych súm." Ako dodal, aj 29-tisíc korún za právo je pre univerzitu zaujímavých. "Od štátu sme na externistov dostávali len tretinu tejto sumy."

Skôr nižšie poplatky

O presnej sume rozhodnú samotné univerzity. "Je to v rukách rektora. Aj keď ministerstvo predpísalo stotisíc korún za program, on môže dať aj nulu," zdôraznil šéf rektorskej konferencie Vladimír Bálaš. Podľa neho sa budú školy rozhodovať v závislosti od záujmu študentov. "Myslím si, že väčšina rektorov skôr uvažuje o tých veľmi nízkych číslach." Na technických fakultách Žilinskej univerzity bude napríklad podľa rektora Antona Bujňáka externé štúdium zadarmo. Rovnako to bude na stavebnej alebo elektrotechnickej fakulte. "Absolventov musíme podporovať. Sú tu strategickí investori a o chvíľu budú dovážať strojárny asi z Ukrajiny." Inde študenti budú platiť, ale nie maximálne sumy. "Máme aj študijný program ekonomika a manažment podniku. Je tam presah desaťnásobok študentov, takže tam sa pôjde na 12-tisíc korún."

(Ne)spravodlivé školné?

Gahér o konkrétnych sumách zatiaľ hovoriť nechcel. "Predpokladám, že v tých atraktívnejších odboroch, ako je právo a manažment, bude externé štúdium od budúceho roka spoplatnené." Pri menej atraktívnych odboroch podľa neho možno bude univerzite stačiť to, čo poskytuje štát. Ak škola študijný program nespoplatní vôbec, dostane peniaze od štátu. Rezort vyčlenil na tento účel zhruba 200 miliónov korún - teda približne rovnako ako uplynulý školský rok. Študentská rada vysokých škôl považuje limity za primerané. Problematické by mohli byť podľa šéfa rady Jaroslava Jurigu len samotné ekonomické kritériá, na základe ktorých sa stanovili stropy. "Už pred časom boli dosť kritizované, že by sa mali prehodnotiť." Exminister školstva Martin Fronc (KDH) pripravuje kvôli spoplatneniu externého štúdia podanie na Ústavný súd. Takýto krok ministerstva je podľa neho principiálne zlý, nespravodlivý a v rozpore s Ústavou SR. "Na parlamentnej schôdzi chcem zozbierať podpisy poslancov."